

ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТРАНСПОРТУ

**Кафедра „Економіка, організація та управління
підприємством”**

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ТА ЗАВДАННЯ

**до контрольної роботи з дисципліни
“ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ПІДПРИЄМСТВА”**

Харків – 2009

Методичні вказівки розглянуто й рекомендовано до друку на засіданні кафедри “Економіка, організація управління підприємством” 28 серпня 2008 р., протокол №1.

Методичні вказівки призначені для студентів спеціальності “Економіка підприємства” всіх форм навчання.

Укладач

доц. Т.Г. Сухорукова

Рецензент

доц. І.Л. Плетникова

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ТА ЗАВДАННЯ

до контрольної роботи з дисципліни
“Економічна безпека підприємства”

Відповідальний за випуск Сухорукова Т.Г.

Редактор Буранова Н.В.

Підписано до друку 16.09.08 р.
Формат паперу 60x84 1/16 . Папір писальний.
Умовн.-друк.арк. 1,25. Обл.-вид.арк. 1,5.
Замовлення № Тираж 100 Ціна

Видавництво УкрДАЗТу, свідоцтво ДК 2874 від 12.06.2007 р.
Друкарня УкрДАЗТу,
61050, Харків - 50, майд. Фейєрбаха, 7

Українська Державна академія залізничного транспорту

Факультет економіки транспорту

Кафедра “Економіка, організація і управління підприємством”

Методичні вказівки та завдання до контрольної роботи
з дисципліни “**Економічна безпека підприємства** “
для студентів спеціальності “Економіка підприємства”
всіх форм навчання

Харків – 2009

Методичні вказівки розглянуто й рекомендовано до друку на засіданні кафедри “Економіка, організація і управління підприємством” 28 серпня 2008 р., протокол № 1.

Методичні вказівки призначені для студентів спеціальності “Економіка підприємства” всіх форм навчання.

Укладач

доц. Т.Г. Сухорукова

Рецензент

доц. І.Л. Плетникова

ЗМІСТ

Вступ	4
Питання до теоретичної частини	5
Практична частина	9
Завдання 1 Загальна оцінка економічної безпеки	9
Завдання 2 Оцінка фінансової безпеки підприємства	12
Завдання 3 Оцінка технологічної безпеки підприємства	13
Завдання 4 Оцінка матеріально-сировинної безпеки підприємства	15
Завдання 5 Оцінка екологічної безпеки підприємства	16
Завдання 6 Оцінка соціальної безпеки підприємства	18
Завдання 7 Оцінка інформаційної безпеки підприємства ...	19
Вимоги до оформлення та захисту контрольної роботи	20
Список літератури	21

ВСТУП

Мета дисципліни „Економічна безпека підприємства” (ЕБП) - формування системи теоретичних знань із питань

економічної безпеки суб'єктів виробничої діяльності й практичне застосування методів її оцінки. Завданням дисципліни є розробка заходів щодо підвищення рівня економічної безпеки підприємства.

Контрольна робота є одним з видів індивідуальної роботи студента й виконується ним самостійно при консультуванні викладача. Основне завдання контрольної роботи - закріпити знання студента за основними питаннями дисципліни.

Мета контрольної роботи – навчити студентів розраховувати показники економічної безпеки підприємства, аналізувати їх та обґрунтовувати рішення з підвищення рівня економічної безпеки підприємства.

Контрольна робота є окремим модулем та оцінюється за 100 – бальною системою.

Контрольна робота складається із двох частин: теоретичної та практичної. Варіант виконуваної роботи відповідає останній цифрі шифру студента (за заліковою книжкою). Теоретична частина припускає відповідь на одне питання із запропонованих 9 питань для кожного варіанта. Обсяг теоретичної частини складає 3-5 аркушів машинописного тексту.

У практичній частині студент повинен розв'язати 10 завдань. Кожна тема оформляється з нового аркуша. Практична частина виконується у вигляді заповнення таблиць або розрахунку зазначених показників. За кожним завданням після відповідних розрахунків необхідно зробити висновок.

Контрольна робота має складатися зі змісту, вступу, теоретичної частини, практичної частини й списку літератури.

ПИТАННЯ ДО ТЕОРЕТИЧНОЇ ЧАСТИНИ

Варіант	Теоретичне питання

1	1 Зміст і забезпечення фінансової безпеки держави. 2 Характеристика показників рентабельності: зміст і галузі застосування. 3 Фактори внутрішнього середовища, що забезпечують високий рівень ТБП. 4 Характеристика показників, що відображають якість використання ресурсів. 5 Показники екологічної безпеки підприємства. 6 Державне регулювання соціальної безпеки вітчизняних підприємств. 7 Використання лізингу на транспорті. 8 Роль інформаційної забезпеченості в сучасному розвитку економіки. 9 Зовнішні важелі скорочення матеріальних витрат виробництва.
2	1 Продовольча безпека держави. 2 Проблема взаємних боргів вітчизняних підприємств (аналіз дебіторської та кредиторської заборгованостей). 3 Консультаційні фірми: закордонний досвід і вітчизняні перспективи. 4 Інформаційна забезпеченість ТБП. 5 Оцінка ФУП на основі бухгалтерського балансу. 6 Зовнішній борг як фактор ЕБП. 7 Науково-технічна безпека держави. 8 Оцінка ФУП на основі бухгалтерського балансу. 9 Характеристика показників, що відображають якість використання ресурсів.
3	1 Транспортна безпека держави. 2 Оцінка ФУП на основі бухгалтерського балансу. 3 Вирішення проблем екологічної безпеки виробництва. 4 Інформаційна забезпеченість ФБП. 5 Внутривиробничі фактори скорочення матеріальних витрат. 6 Диференціація оплати праці: закордонна й вітчизняна практика.

	7 Проблема фізичного й морального зношування основних фондів вітчизняних підприємств. 8 Вплив технології на конкурентоспроможність продукції, що виробляється. 9 Тенденції співвідношення мінімальної зарплати й прожиткового мінімуму.
4	1 Енергетична безпека держави. 2 Галузева “чутливість” підприємств до застосовуваних технологій. 3 Вирішення проблем екологічної безпеки виробництва. 4 Інформаційна забезпеченість матеріально-сировинної безпеки підприємства. 5 Характеристика внутрішніх загроз ЕБД. 6 Роль керівника в забезпеченні інформаційної безпеки підприємства. 7 Внутривиробничі фактори скорочення матеріальних витрат підприємства. 8 Рейтинг внутрішніх джерел інформації для підприємств транспорту. 9 Соціальна орієнтація економіки.
5	1 Науково-технічна безпека держави. 2 Державне вирішення проблеми енергопостачання вітчизняних підприємств. 3 Рейтинг зовнішніх джерел інформації для підприємств транспорту. 4 Оцінка платоспроможності клієнтів банку. 5 Характеристика показників, що відображають забезпеченість підприємства ресурсами. 6 Загальні тенденції розвитку й регулювання безробіття в Україні. 7 Державна соціальна політика. 8 Формування ринкової інфраструктури в Україні. 9 Створення фінансової безпеки транспортного підприємства.
6	1 Ресурсна безпека держави. 2 Використання лізингу на транспорті.

	3 Тенденції мінімальної, середньої та максимальної зарплати в Україні. 4 Державне регулювання ФБП. 5 Вплив матеріально-сировинної безпеки на конкурентостійкість вітчизняних підприємств . 6 Інформаційне забезпечення соціальної безпеки підприємства. 7 Використання ефекту масштабу в процесі забезпечення ФБП. 8 Вплив технології на конкурентоспроможність продукції, що виробляється. 9 Нематеріальні важелі соціальної безпеки підприємства.
7	1 Характеристика зовнішніх загроз ЕБД. 2 Проблема фізичного й морального зношування основних фондів вітчизняних підприємств. 3 Показники соціальної безпеки на макрорівні. 4 Кількісна оцінка індикаторів ЕБД. 5 Імпортозаміщення технічних коштів: достоїнства й недоліки. 6 Загальна характеристика ринку праці в Україні. 7 Внутрішні джерела збільшення фінансових коштів підприємства. 8 Вплив зовнішнього середовища на рівень ТБП. 9 Захист підприємства від “витоку “ інформації.
8	1 Характеристика внутрішніх загроз ЕБД. 2 Зовнішні джерела збільшення фінансових коштів підприємства. 3 Кількісна оцінка індикаторів ЕБТ. 4 Державна політика в галузі забезпечення технологічної безпеки вітчизняних підприємств. 5 Консультаційні фірми: закордонний досвід і вітчизняні перспективи. 6 Оцінка впливу застосовуваної техніки й технологій на якість і кількість використання сировини. 7 Соціальні важелі розвитку економіки. 8 Шляхи підвищення конкурентоспроможності

	вітчизняної продукції. 9 Показники використання основних фондів.
9	1 Стимулювання вітчизняної кредитної системи. 2 Роль матеріальної складової в перевізному процесі на транспорті. 3 Промислово-фінансові групи: досвід роботи й перспективи розвитку. 4 Продовольча безпека держави. 5 Соціальні важелі розвитку економіки. 6 Формування ринкової інфраструктури в Україні. 7 Бартеризація економічних відносин. 8 Характеристика показників якості використання сировини. 9 Вплив технології на конкурентоспроможність продукції, що виробляється.
10	1 Політика протекціонізму: достоїнства й недоліки. 2 Міжнародний і вітчизняний досвід вирішення проблем екологічної безпеки продукції. 3 Міжнародний і вітчизняний досвід вирішення проблем екологічної безпеки продукції. 4 Диференціація оплати праці: закордонна й вітчизняна практика. 5 Історичний аспект розвитку науки екосистем. 6 Законодавство, що регулює принципи, завдання ЕБД. 7 Галузеві нормативні документи, що регулюють економічну безпеку транспортних підприємств. 8 Порівняльна оцінка рівня економічної безпеки підприємств, що ставляться до різних видів транспорту. 9 Варіанти оцінки інформаційної безпеки підприємства.

ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА

Завдання 1 Загальна оцінка економічної безпеки

За даними таблиці 1.1 оцінити ЕБП. У розрахунках свій варіант прийняти за звітний, а попередній - за базовий.

Таблиця 1.1 - Відомості про роботу підприємства

Показник	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1 Число покупців продукції	45	48	53	50	46	64	71	55	43	46
2 Вартість реалізованої продукції, тис. грн	965	1020	1268	1045	993	1260	1480	1123	1005	1218
3 Втрати від браку й витрати на виправлення дефектів, тис. грн	5.4	6.8	9.5	9.8	3.6	5.9	9.6	8.2	7.4	10.2
4 Поквартальний графік виробництва, %										
I	30	35	10	15	28	26	31	29	33	25
II	30	25	20	20	23	21	30	26	29	32
III	25	18	45	35	20	29	25	24	20	25
IV	15	22	25	30	29	24	14	21	18	18
5 Витрати підприємства з випуску товарної продукції, тис. грн										
- план	239	265	297	238	212	292	329	238	2640	2756
- факт	1	4	7	8	1	4	7	8	3041	2891
	252	271	323	252	253	321	346	256		
	5	3	6	2	7	9	8	9		
6 У тому числі накладні витрати (фактичні), тис. грн	198	254	339	205	202	335	372	293	234	228
7 Питома вага договорів поставки комплектуючих виробів	56	64	78	75	70	59	68	77	71	64
8 Періодичність проведення моніторингу ринку продуктів - замінників (1 раз в N років)	3	5	8	6	3	4	5	7	6	8
9 Контингент виробничих робітників, люд	750	784	796	803	785	774	782	789	756	769
10 У тому числі ВТК	32	35	42	38	35	45	36	40	32	35
11. Вартість товарної продукції, тис. грн	276	293	356	276	284	355	378	282	3333	3160
	5	6	0	9	1	7	7	3		
Бали	Рекомендації									

9-10	У вас добра система керування. Немає особливої необхідності її вдосконалювання.
7-8	Ви повинні подумати про поліпшення виробництва.
5-6	Процес поліпшення виробництва був би корисний вашому підприємству.
0-4	Поліпшення роботи має стати вашим першочерговим завданням.

Галузевий рівень рентабельності виробництва продукції становить 9,8 %.

Анкета

Питання	Відповідь	
	так	немає
1 Чи збільшується рік у рік кількість ваших потенційних споживачів?	1	
2 Чи становлять ваші втрати від браку й витрати на виправлення дефектів менш 1 % вартості реалізованої продукції?	1	
3 Чи виконуєте ви виробничі графіки?	1	
4 Чи дотримуєтеся ви планових витрат виробництва?	1	
5 Чи застосовуєте ви тільки ті деталі й комплектуючі вироби, які відповідають вимогам технічних умов? (за пунктом 7 таблиці 1.1 показник має бути більше або дорівнювати 75%)	1	
6 Чи враховуєте ви вимоги своїх споживачів до ваших виробів або послуг? (моніторинг ринку має бути не рідше одного разу в 5 років)	1	
7 Чи зростають ваші накладні витрати швидше ваших доходів?		1
8 Чи займаються у вас контролюванням продукції більше 5 % виробничих робітників?		1
9 Чи вважаєте ви, що треба знизити виробничі витрати й скоротити строки виробництва?	1	
10 Чи була рентабельність виробництва продукції на вашому підприємстві нижче середньогалузевого рівня?		1

Методичні вказівки до розв'язання завдання

Для відповідей на питання анкети необхідно розрахувати за своїм варіантом такі показники:

- динаміка числа споживачів, відсотків до попереднього року;
- втрати від браку, відсотків від реалізації;
- коефіцієнт ритмічності (має бути більше 90%);
- відхилення фактичних витрат від планових (має бути менше 10%);
- динаміка реалізованої продукції;
- динаміка накладних витрат;
- відсоток робітників, зайнятих в ВТК;
- рентабельність товарної продукції, %.

Результати розрахунків записати в таблицю 1.2.

Таблиця 1.2 - Проміжні розрахунки ЕБП

Показник	Розрахунок	Результат

Використовуючи дані показники, необхідно відповісти на питання анкети й підрахувати загальну кількість балів. Результати анкетування подати у вигляді таблиці 1.3.

Таблиця 1.3 - Оцінка рівня ЕБП

Питання анкети	Результат розрахунку (таблиця 1.2)	Відповідь (так / ні)	Бал (1/0)
Разом балів	Х	Х	

Завдання 2 Оцінка фінансової безпеки підприємства

Завдання 2.1 Визначити доцільність короткострокового кредиту, якщо відсоткова ставка за нього становить 9%.

Таблиця 2.1 - Виторг і витрати підприємства на випуск продукції

Показник	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1 Виторг від реалізації, тис. грн	45,8	30,0	13,0	25,0	8,8	21,7	38,7	50,0	29,6	85,4
2 Витрати на випуск реалізованої продукції, тис. грн	41,7	27,9	11,8	22,6	8,1	20,2	34,8	46,2	26,4	80,2

Кредит доцільний у тому випадку, якщо відсоткова ставка за нього менше рентабельності продукції. Для відповіді на питання завдання, необхідно розрахувати рентабельність продукції й зрівняти її зі ставкою за кредит.

Завдання 2.2 Визначити коефіцієнт поточної ліквідності при заданих умовах.

Таблиця 2.2 - Фінансові показники підприємства

Показник	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1 Прибуток, тис. грн	5307 1	1512 0	2141 6	1135 2	8930	7150 8	3311	8165 3	2013 0	1299 4
2 Коефіцієнт прибутковості, к.	12	6	10	4	5	18	2	15	3	9
3 Коефіцієнт обороту оборотних коштів	39	20	18	60	44	35	18	38	50	25
4 Поточні зобов'язання підприємства, тис. грн	6000	8400	5720	2200	2360	4830	6570	7500	6100	3500

Завдання 3 Оцінка технологічної безпеки підприємства

Завдання 3.1 Розрахувати якісні показники організаційно-технічного рівня підприємства.

Таблиця 3.1 - Відомості про фонди підприємства

Показник	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1 Середньо-спискова чисельність працівників, люд у т.ч. з освітою:	967	944	938	951	946	932	948	956	942	935
- вищою	561	573	561	578	595	584	526	601	591	468
- середньою технічною	245	239	190	185	194	206	305	218	214	374
- середньою	161	132	187	188	157	142	117	137	137	93
2 Чисельність АУП, люд	264	245	251	260	272	281	294	275	289	269
3 Чисельність НДС, люд	83	75	50	95	92	88	94	102	85	78
4 Винаходи й рацпропозиції:										
- од.	209	146	78	105	125	152	185	210	174	199
- тис. грн	5810	4320	2854	6320	8400	9680	9940	10420	9690	9840
5 Середньорічна вартість ОВФ, тис. грн, у т.ч. машини, верстати, устаткування	12631	15896	16125	18240	18650	17960	17854	17504	16582	15830
	8210	10014	9675	10579	11563	10980	10862	9960	9150	8245
6 Сума нарахованого зношення, тис. грн	3780	5568	7256	7852	7890	7120	7090	6098	6025	6002

Методичні вказівки до розв'язання завдання

Необхідно розрахувати такі показники:

- питома вага працівників з вищою й середньою фаховою освітою;
- питома вага АУП у чисельності працівників, %;
- питома вага працівників НДС у загальній чисельності, %;
- обсяг винаходів на одного працівника (од., тис. грн);
- коефіцієнт придатності основних засобів, %;
- питома вага активної частини ОВФ, %.

Завдання 3.2 Чи зможе підприємство при заданій технічній оснащеності освоїти додатковий випуск продукції за умови збереження якості продукції? Число робочих днів у році - 303. Верстати працюють в одну зміну. в таблиці 3.2 показано виробничу програму підприємства.

Таблиця 3.2 - Виробнича програма підприємства

Показник	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1 Виробнича програма, тис. од.	1500	1080	1180	1930	1280	1090	1425	1210	1120	1250
2 Продуктивність верстата, од. / змін	50	35	40	50	35	30	45	50	35	40
3 Кількість верстатів	132	140	115	158	164	154	130	112	125	152
4 Питома вага верстатів у ППР, %	6	5	8	4	8	6	5	9	3	9
5 Збільшення випуску продукції, %	20	20	10	30	25	25	10	25	20	15

Методичні вказівки до розв'язання завдання

ППР - планово-попереджувальний ремонт, тобто верстати

не працюють.

Щоб відповісти на питання завдання, необхідно розрахувати максимально можливий випуск продукції за рік і плановий випуск продукції з урахуванням її збільшення. Підприємство зможе освоїти плановий випуск, якщо плановий випуск менше максимально можливого рівня.

Завдання 4 Оцінка матеріально-сировинної безпеки підприємства

Завдання 4.1 Розрахувати показники забезпеченості підприємства в матеріальних ресурсах за п'ятьма видами матеріалів (таблиця 4.1).

Таблиця 4.1 - Відомості про матеріальні ресурси підприємства

№	Вид матеріалу	Планова потреба, т	Внутрішні джерела покриття потреби, т	Укладено договорів, т	Надійшло від постачальників
1	А	2900	150	2315	2130
2	Б	4200	300	3564	3368
3	В	5300	200	4586	4256
4	Г	3540	130	2985	2758
5	Д	6200	210	5618	5370
6	Е	2850	250	2295	2146
7	Ж	7000	380	5822	5543
8	З	3800	200	3030	2788
9	И	5890	180	5332	5012
10	К	6750	400	5608	5300
11	Л	3200	320	2726	2522
12	М	7100	290	6200	6000
13	Н	4560	240	3855	3589
14	О	2600	100	2214	2070

Методичні вказівки до розв'язання завдання містяться в конспекті лекцій № 4 [2].

Завдання 5 Оцінка екологічної безпеки підприємства

Завдання 5.1 Визначити, до якого типу країн належать

зазначені держави, якщо добовий середньодушовий рівень витрат енергії становить:

- в індустріально розвинених країнах - 250-300 тис. ккал;
- у країнах із середнім рівнем розвитку - 100-250 тис. ккал;
- у країнах з низьким рівнем розвитку - менше 100 тис. ккал.

Дані про споживання енергії в країнах подано у таблиці 5.1. Розрахунки зробити за трьома варіантами (свій варіант і наступні два).

Таблиця 5.1- Споживання енергії в країнах

Країна	Спожито енергії за рік, 10 ¹² ккал	Населення країни, тис. люд
1	2	3
1	4422,3	45720
2	2262,5	64570
3	1729,2	32672
4	7086,5	69340
5	808,5	18458
6	707,3	32845
7	5664,7	53150
8	1616,4	52721
9	574,8	19685
10	1584,0	22840
11	7938,2	84296
12	5114,8	59630

Для визначення типу держави необхідно розрахувати кількість споживання енергії однією людиною в добу.

Завдання 5.2 Визначити економію енергії за рахунок переходу на нову модель джерела споживання енергії, (тобто провести факторний аналіз обсягу спожитої енергії) (таблиця 5.2).

Таблиця 5.2 - Споживання енергії побутовою технікою

Варі-ант	Джерела споживання енергії	Споживання енергії одним джерелом		Кількість джерел споживання енергії	
		у середньому	Нова модель	Базовий період	План
1	Автомобіль, л/100 км	12,0	6,5	3520	3960
2	Автомобіль, л/100 км	12,0	5,8	2830	3150
3	Житловий будинок, тис. Дж/м ²	190	110	975640	984800
4	Житловий будинок, тис. Дж/м ²	190	122	862930	895400
5	Холодильник, кВт. год/ доб	4	2	740850	893120
6	Холодильник, кВт. год/ доб	4	3	895300	916500
7	Газова плита Дж/ доб	210	185	640300	66512
8	Газова плита Дж/ доб	210	150	580490	603270
9	Кондиціонер кВт. год/ доб	10	7	140530	149860
10	Кондиціонер кВт. год/ доб	10	5	152310	158390

Завдання 6 Оцінка соціальної безпеки підприємства

Завдання 6.1 Використовуючи метод коефіцієнтів,

розрахувати рівень СБП (таблиця 6.1).

Таблиця 6.1 - Показники соціального розвитку підприємства

Показник	Опт. ¹⁾	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1 Мінімальна зарплата, грн	240	270	233	315	300	219	294	307	213	360	237
2 Середня зарплата, грн	710	688	437	769	728	459	621	737	562	755	540
3 Питома вага оплати за тарифом у загальному заробітку, %	50	60	54	49	65	40	58	70	45	68	52
4 Питома вага працівників з вищою освітою в АУП, %	90	75	82	70	65	78	85	90	75	72	80
5 Частка працівників, що працюють на підприємстві більше 10 років, %	70	55	72	60	75	58	62	74	54	65	76
6 Частка зарплати в ціні кінцевого продукту, %	15	12	10	15	18	12	20	10	14	16	18
7 Частка витрат на соціальні програми в загальній сумі прибутку, %	20	10	16	12	22	18	10	19	15	14	20
¹⁾ Опт. - оптимальне (бажане) значення показника											

Завдання 7 Інформаційна безпека підприємства

Завдання 7.1 Розрахувати вартість достовірної

інформації, що забезпечує транспортній організації максимальний прибуток. Відомо, що дохід від перевезень вантажу за 1 т становить 9 умов. од., собівартість - 6 умов. од. Якщо перевезення не виконується, то збитки становлять 3 умов. од. за 1 т. Витрати підтримування репутації при незадоволеному попиті становить 1 умов. од. за 1 т. показники попиту на перевезення вантажу подані в таблиці 7.1.

Таблиця 7.1 - Попит на перевезення вантажу, т

Показник	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1 Попит на перевезення, т:										
V1	100	250	300	150	120	90	160	140	210	180
V2	250	350	420	240	280	180	280	260	380	260
V3	350	500	530	380	510	420	500	390	520	340
2 Імовірність перевезення:										
V1	0,5	0,4	0,6	0,3	0,5	0,7	0,5	0,4	0,3	0,6
V2	0,3	0,3	0,3	0,5	0,2	0,2	0,1	0,3	0,3	0,2
V3	0,2	0,3	0,1	0,2	0,3	0,1	0,4	0,3	0,4	0,2

Приклад розв'язання завдання наведений у лекції №7 [2].

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ТА ЗАХИСТУ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Контрольна робота оформляється на ПК 14 шрифтом

через 1 інтервал. Оптимальний розмір контрольної роботи – 12 аркушів. Загальні вимоги до оформлення текстової частини контрольної роботи наведені у методичному посібнику УкрДАЗТ [1].

Студент допускається до захисту контрольної роботи тільки у випадку дотримання всіх організаційних формальностей:

- виконання роботи відповідно до вимог;
- реєстрації контрольної роботи в журналі реєстрації;
- надання виконаної роботи на машинному носії.

Під час захисту контрольної роботи студент повинен відповісти на два контрольних питання з теоретичної частини роботи.

У практичній частині роботи студент повинен уміти:

- пояснити розрахунок показників;
- дати якісну оцінку ситуації (як економіст);
- зробити логічний висновок;
- обґрунтувати пропозиції щодо поліпшення ситуації.

Контрольна робота вважається захищеною, якщо студент відповів правильно на 75% питань.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

- 1 Студентська навчальна звітність. Текстова частина. Загальні вимоги до побудови, викладення та оформлення: Методичний посібник з додержання вимог нормо-контролю у студентській звітності. – Харків: УкрДАЗТ, 2005. – 40 с.
- 2 Сухорукова Т.Г., Плетникова І.Л. Економічна безпека підприємства. Конспект лекцій. - Харків: УкрДАЗТ, 2006. - 2 ч.
- 3 Низенько Э. Обеспечение безопасности предпринимательской деятельности. - К.: МАУП, 2003. – 124 с.
- 4 Раздорожный А. Безопасность производственной деятельности: Учеб. пособие. - М.: Экономика, 2003. - 208 с.
- 5 Основы экономической безопасности. (Государство, регион, предприятие, личность) / Под ред. Е.А. Олейникова. - М.: ЗАТ Бизнес-школа “ИНТЕЛ-СИНТЕЗ”, 1997.
- 6 Астахов В.П. Анализ финансовой стабильности и процедуры, связанные с банкротством. - М.: Ось-89, 1995. - 80 с.
- 7 Дамари Р. Финансы и предпринимательство. - С.Пб.: Периодика, 1996. - 223 с.
- 8 Экономическая стратегия фирмы / Под ред. А.П. Градова. - С.Пб.: Специальная литература, 1995. - 315 с.
- 9 Стоянова Е. Финансовый менеджмент. - М.: Перспектива, 1995. - 194 с.
- 10 Защита информационных ресурсов государственного управления: Учеб. пособие. - М.: Юнити-Дана, 2003. - 327 с.
- 11 Шнайдер Б. Секреты и ложь. Безопасность данных в цифровом мире. - С.Пб.: Питер, 2003. - 368 с.

